



Ἡ ΜΙΚΡΑ ΚΟΜΗΣΣΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΟΚΤΑΒΙΟΥ ΦΕΓΙΕ

ΚΑΤΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΝ Ε. Δ. ΡΟΪΔΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ Α΄.

Γεώργιος Α... τῷ Παύλῳ Β...

Εἰς Παρισίους.

Ἐν Ῥοζέλ τὴν 15 Σεπτεμβρίου 184... .

Φαντάζομαι τὴν ἐκπληξίν σου ὅταν ἐπιστρέφω ἐκ Γερμανίας λάβῃς περὶ τὴν ἐνάτην τῆς ἐσπέρας τὴν παροῦσαν, καὶ ἴδῃς ἀμέσως ἐκ τῆς ταχυδρομικῆς σφραγίδος ὅτι δὲν σὲ περιμένω ἐν Παρισίοις. Τοῦτο ἐνδέχεται νὰ σοὶ προξενήσῃ δυσαρέσκειάν τινα, ἥτις ἐξάπαντος θὰ μεταβληθῇ εἰς ἀπορίαν, ὅταν ἀνοίξῃς τὴν ἐπιστολὴν καὶ πληροφορηθῆς ἐξ αὐτῆς ὅτι εἶμαι ἐγκαταστημένος ἀπὸ πέντε ἡδὴ ἡμέρας ἐντὸς μύλου τῆς Κάτω Νορμανδίας. — «Ἐντὸς μύλου;» θ' ἀνακράξῃς. «Τί ζητεῖ εἰς αὐτὸν τὸν μύλον;» — Καταθέτων τότε πρὸς στιγμὴν τὴν ἐπιστολὴν μου θὰ συσπάσῃς τὰς ὄφρυς, ἀγωνιζόμενος νὰ λύσῃς τὸ ἀίνιγμα διὰ μόνῃς τῆς μαντικῆς σου δυνάμεως. Ἄλλ' αἰφνης τὰ χεῖλη σου θέλουσι διασταλῆ εἰς μεϊδιάμα φιλοσοφικῆς εἰρωνίας καὶ φιλικῆς συγκαταβάσεως, προκλήθην ἐκ τῆς ἐπιφανείσεως εἰς τὸ πνεῦμά σου λύσεως, ὑπὸ τὸ σχῆμα ὠραίας μωλωνοῦς, οἶαι αἱ τοῦ κωμικοῦ μελοδράματος, παστωμένης οὐχὶ δι' ἀλεύρου ἀλλ' ὀρυζοκόνεως, ταινιοστόλιστον ἐχούσης περιστήθιον, κομψὴν ἐσθῆτα καὶ κάτωθεν αὐτῆς μικροὺς πόδας ἐντὸς κεντητῶν κνημίδων, ἐν ἐνὶ λόγῳ μιᾶς τῶν μωλωθρίδων ἐκείνων, αἰτινες ἐκφράζουσι τὰ αἰσθήματα αὐτῶν συνηγούσης τῆς ὀρχήστρας. Δυστυχῶς ὅμως ἡ χαριτόβρυτος αὕτη ὄπτασία ὁμοιάζει μὲ τὴν πραγματικότητά ὅσον ἐγὼ μὲ τὸν Νάρκισσον. Ἡ ἰδική μου μωλωνοῦ φέρει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ἀγνοῶ ἀπὸ πόσας ἐβδομάδας, τρισμέγιστον βαμβάκερον σκουφρον, εἰς τὸν ὅποιον παχὺ στῶμα ἀλεύρου δὲν ἀρκεῖ ν' ἀποδώσῃ τὸ πρὶν λευκὸν χρῶμα, τὸ δὲ ὑπὸ τὸ σκούφωμα τοῦτο πρόσωπον τοσοῦτον ὁμοιάζει μὲ τοῦ συζύγου αὐτῆς, ὥστε πολλάκις ἔτυχε νὰ ἐκλάβω τὴν μωλωνοῦν ἀντὶ τοῦ μωλωνῆ. Ὅλωσ περιττὸν νομίζω νὰ προσθέσω μετὰ ταῦτα, ὅτι οὐδεμίαν ἔχω περιέργειαν νὰ ἐξετάσω ἂν περιέγεται καὶ καρδιά εἰς τὸν σάκκον τὸν περιέχοντα τὰ κάλλη τῆς οἰκοκυρᾶς μου.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι, μὴ γνωρίζων πῶς νὰ σπαταλήσω τὸν καιρὸν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς τριακον-

ταήμερου ἀπουσίας σου, ἐζήτησα μίαν οἶαν δῆποτε ἀποστολὴν παρὰ τοῦ ὑπουργείου. Κατ' εὐτυχῆ σύμπτωσιν τὸ ἐπαρχιακὸν συμβούλιον τοῦ Εὐρου εἶχεν ὑποβάλει εὐσεβάστως εἰς τὴν κυβέρνησιν τὴν εὐχὴν, ὅπως τὰ ἐρείπια τῆς Μονῆς τοῦ Ῥοζέλ προβιβασθῶσιν εἰς τὴν τάξιν ἱστορικοῦ μνημείου, ὃ δὲ ὑπουργὸς ἀνέθεσεν εἰς ἐμὲ τὴν ἐξέτασιν τῶν δικαιούντων τὴν ἀξίωσιν ταύτην τίτλων. Μεταβάς ἀμέσως εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ φιλαρχαίου νομοῦ, ἐπαρουσιάσθην ἐκεῖ μετὰ σοβαρᾶς ἀξιοπρεπείας, ὡς ἀνὴρ ἐκ τοῦ ὁποίου ἐξαρτᾶται ἡ ἱστορικὴ ὑπαρξίς προσφιλεστάτου εἰς τοὺς αὐτόχθονας μνημείου. Μεγάλη ὅμως ὑπῆρξεν ἡ ἀπορία μου, ὅτε ζητήσας πληροφορίας εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, οὐδένα ἠδυνήθην νὰ εὔρω γνωρίζοντα καὶ τὴν ὑπαρξίν τοιοῦτου ἱστορικοῦ μοναστηρίου εἰς τὰ περὶχωρα. Ὅπως δῆποτε ἔσπευσα νὰ μεταβῶ πρὸς τὸν νομάρχην, τὸν γνωστὸν ἡμῖν Β**, ὅστις πολλὰς μὲν μοὶ ἐπεδαψίλευσε φιλοφρονήσεις, ἀλλ' εἰς τὰς ἐρωτήσεις μου περὶ τοῦ λαοφιλοῦς μνημείου, οὐδὲν ἄλλο ἠδυνήθην ν' ἀπαντήσῃ παρὰ μόνον ὅτι πολὺ κάλλιον αὐτοῦ ἤθελε μὲ πληροφορήσει περὶ τῶν ἐρειπίων τούτων ἡ κυρία του, ἂν ἔσπεργα νὰ γευματίσω μετ' αὐτοῦ.

Τὸ ἐσπέρας μετὰ τὸ γεῦμα ἡ Κυρία Β**, ἐνδῶσασα μετὰ τινος μετριόφρονος δισταγμοῦ εἰς τὰς ἐπιμόνους παρακλήσεις μου, ἔσπεργε νὰ μοὶ δεῖξῃ ἐν τῷ λευκώματι αὐτῆς ἀποψιν τῆς Μονῆς, ἣν εἶχε σχεδιάσει μετὰ πολλῆς φιλοκαλίας. Κατὰ τὴν ξενίζουσάν με τὰ ἐρείπια ταῦτα ὑψοῦντο ἐν μέσῳ ὄντως μαγικῆς σκηνογραφίας, τῆς ὁποίας περιγράφουσα τὴν μεγαλοπρέπειαν καταλαμβάνετο βαθμηδὸν ὑπὸ ἐνθουσιώδους συγκινήσεως, ὡς ἐπίλογον δὲ ἔρριψεν ἐπ' ἐμὲ ἰκετικὸν βλέμμα ἰσοδυναμοῦν μὲ δωροδοκίαν. Ἐκ τούτων ἐπεισθην ὅτι ἡ νέα αὕτη γυνὴ ἦτο ἡ μόνη εἰς τὴν ἐπαρχίαν ἐκτιμώσα τὰ ἐρείπια ταῦτα, ἡ δὲ πρὸς τὴν κυβέρνησιν ἀναφορὰ τῶν μελῶν τοῦ γενικοῦ συμβουλίου προήρχετο ἐξ ἀπλῆς ἐπιθυμίας νὰ ευχαριστήσῃ τὴν κυρίαν νομαρχίαν. Οὐδόλως ἐννοῶ νὰ μεμψῶ διὰ τοῦτο τοὺς ἀξιοτίμους κυρίους συμβούλους, ἀλλὰ μόνον νὰ εἶπω ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς Κυρίας Β** εἶναι ὠραῖοι, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἔπρεπε καὶ κατ' ἐμὴν γνώμην ἡ ἀρέσκουσα εἰς τοιοῦτους ὀφθαλμοὺς Μονὴ νὰ καταταχθῇ ἐξ ἄπαντος μετὰ τῶν ἱστορικῶν τῆς Γαλλίας μνημείων. Ἡ οὕτω σχηματισθεῖσα περὶ τῆς ἀξίας τῶν ἐρειπίων πεποίθησίς μου εἶχεν ἐν τούτοις ἀνάγκην νὰ ὑποστηριχθῇ παρὰ τῷ κ. ὑπουργῷ καὶ δι' ἄλλων τινῶν ἱστορικωτέρων ἐπιχειρημάτων. Δυστυχῶς ὅμως οὐδὲν σχεδὸν ἠδυνήθην ν' ἀνέυρω ἄξιον λόγου εἰς τὰ ἀρχεῖα, τὸ δὲ προῖόν ἐπιτόνου ἐπὶ δύο ὄλας ἡμέρας εἰς τὴν νομαρχιακὴν βιβλιοθήκην ἀνασκαφῆς ὑπῆρξε τοῦτο μόνον, «ὅτι ἐν τῇ Μονῇ τοῦ Ῥοζέλ ἐκατοίκουν πρὶν καλόγηροι, οἵτινες ὑπῆγαν νὰ κατοικήσωσιν ἀλλοῦ, ἀφοῦ αὕτη ἔγεινεν ἀκατοίκητος».

Τούτων οὕτως ἐχόντων, ἀπεφάσισα νὰ μεταβῶ ἀμελλητί εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ μυστηριώδους ἐρειπίου, διὰ νὰ λύσω ἐπὶ τοῦ τόπου τὸ ἱστορικὸν πρόβλημα, ἐν ἀνάγκῃ δὲ ἀναπληρῶσω διὰ σχεδιασμάτων ὁπωσοῦν κολακευτικῶν τὸν ἐξ ἀνωτέρας βίας λακωνι-

σμόν τῆς ἱστορικῆς μου ἐκθέσεως. Τὴν τετάρτην λοιπὸν τὸ πρῶτ' ἀνεχώρησα ἐφ' ἀμάξης εἰς τὴν κωμόπολιν Ν***, ἐγγὺς κειμένην τῆς Μονῆς. Τὸ ἐσπέρας εἶχα διανύσει δώδεκα λεύγας, ὁ δὲ ἠνιόχος μου ἐχώνευε τὸ δωδέκατον αὐτοῦ γεῦμα. Ἡ χώρα εἶναι χαρίεσσα καίτοι ὅπως οὐ μόνοντος. Ὑπὸ φύλλωμα ἀειπράσινον ἀπλώνεται παχύχλωος τάπης, εἰς τὸν ὁποῖον βόσκουσι εὐτυχισμένα βόδια, οὐχ ἦττον τοῦ ἠνιόχου μου πολυφάγα. Περί λύχνων ἀφὰς ἡ σκηνογραφία μετεβλήθη ἐπαισθητῶς, τὰς βοσκὰς διεδέχθησαν βαλτώδεις πεδιάδες, γυμναὶ καὶ ἄγχοι ὡς στέπα: ῥωσσιακαί. Ἡ ἐπιφάνεια τοῦ ἔλους ἐφαίνετο σχεδὸν μαύρη, καὶ ἐπ' αὐτῆς ἐφύοντο λιμναῖοι μόνον σχοῖνοι καὶ ἄλλα νοσηρὰς ὄψεως φυτά. Ἐγγίζων ἤδη εἰς τὸ τέλος τῆς ὁδοπορίας μου διέκρινα εἰς μεγάλην ἀφ' ἡμῶν ἀπόστασιν ἵππεῖς τινες, διατρέχοντας τὴν ἀπέραντον ἔκτασιν ἀπὸ ῥυτῆρος, καὶ ὅτε μὲν ἀφανίζομένους εἰς χαμηλοτέραν τοῦ ἐδάφους πτυχὴν, ὅτε δὲ ἀναφαινομένους αἴφνης καὶ τρέχοντας μετὰ τῆς αὐτῆς πάντοτε φρενητιώδους ταχύτητος. Ἠδυνάτου νὰ μαντεύσω τίνα ἐδίωκον οἱ Κένταυροι οὗτοι ἀόρατον σκοπόν, οὐδ' ἠθέλησα νὰ ἐρωτήσω περὶ τούτου, ποιητικώτερον πάσης ἀποκαλύψεως εὐρίσκων τὸ μυστήριον.

Διανυκτερεύσας εἰς τὸ ξενοδοχεῖον μετέβην τὴν ἐπιούσαν τὸ πρῶτ' εἰς τὰ ἐρείπια, ἅτινα κείνται εἰς τὴν ἄκρην τοῦ δάσους. Τὰ λείψανα τῆς Μονῆς εἶναι μικροῦ λόγου ἄξια. Οὐδὲν ἄλλο ἀπέμεινεν ἐξ αὐτῶν εἰμὴ ὁ πρό τῆς αὐλῆς μεγαλοπρεπῆς πυλῶν, πτέρυξ οἰκοδομήματος ἀναγομένου πιθανῶς εἰς τὸν δωδέκατον αἰῶνα, ἔνθα κατοικεῖ σήμερον ὁ ξενίζων με μυλωνᾶς, ἡ αἴθουσα τοῦ συνεδρίου, ἡ ἐθαύμασα τὰς ἀψίδας, καὶ δύο ἢ τρία κελλία, τῶν ὁποίων τὸ ἔν ἐχρησίμει με πιθανῶς ὡς δεσμωτήριον, καθ' ὅσον ὑπέθεσα ἐκ τοῦ πάχους τῆς θύρας καὶ τοῦ ὄγκου τῶν κλειθρῶν. Τὰ λοιπὰ κατέπεσαν ἢ κατεσκάφησαν ὑπὸ τῶν χωρικῶν, προμηθευμένων ἐκεῖθεν ὑλικὸν πρὸς ἀνέγερσιν τῶν περὶξ οἰκίσκων. Ἡ ἐκκλησία ἀπ' ἐναντίας εἶναι σχεδὸν ἀκεραία καὶ ὡς μητρόπολις μεγάλη. Μόνος ὁ πυλῶν καὶ ὁ ὀπισθόδομος κατέπεσαν, τὰ δὲ ἔνδον τοῦ ναοῦ, οἱ ὑψηλοὶ κίονες καὶ οἱ θόλοι ἔμειναν ἀνέπαφα καὶ ὡς χθесινά. Τὸ ἔργον τῆς καταστροφῆς φαίνεται ἐκτελεσθὲν ὑπὸ ἐξόχου τεχνίτου, ἀνοίξαντος εἰς τὰς δύο ἄκρας τοῦ οἰκοδομήματος, τὸν πυλῶνα καὶ τὴν θέσιν τοῦ θυσιαστηρίου, δύο γιγαντιαίας ὀπάς, ὅπως ἐπιτρέψῃ εἰς τὸν εἰσερχόμενον νὰ διακρίνῃ τὸ ὀπισθεν δάσος ὡς διὰ βαθυτάτης θριαμβευτικῆς ἀψίδος. Ἡ ἀπροσδόκητος αὕτη ὀπτασία εἶναι εἰς τὸν ἔρημον τοῦτον τόπον ὄντως καταπληκτικὴ.

— «Κύριε, εἶπον εἰς τὸν μυλωνᾶν ὅστις ἀπὸ τῆς ἀριζεύς μου κατεσκόπευε μακρόθεν πᾶσάν μου κίνησιν μετὰ τῆς χαρακτηριζούσης τοὺς αὐτόχθονας θηριώδους δυσπιστίας, «ἔχω ἐντολὴν νὰ περιγράψω καὶ νὰ σχεδιάσω τὰ ἐρείπια ταῦτα, καὶ πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται πολυήμερος ἐργασία. Δὲν εἶναι ἄρα δυνατόν νὰ μοὶ προσφέρετε ἐν οἷον δήποτε κατάλυμα ἐνταῦθα διὰ μίαν ἢ δύο ἐβδομάδας, ὅπως ἀπαλλαγθῶ καθημερινῶς δρόμου ἀπὸ τῆς κωμοπόλεως εἰς τὴν Μονήν;»

Ὁ μυλωνᾶς, ἀκραίφνης τύπος Νορμανδοῦ, μ' ἐξήτασεν ἀπὸ κορυφῆς μέχρι ποδῶν, μὲ κατεμέτρησε καὶ μ' ἐζύγισε χωρὶς νὰ εἶπῃ οὐδὲ γού, ὡς ἄνθρωπος κάλλιστα γνωρίζων ὅτι ἡ ἐχεμύθεια εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς νορμανδικῆς σοφίας, ἔπειτα ἤνοιξε τέλος πάντων τ' ἀλευρωμένα χεῖλη του, ὄχι διὰ νὰ μὲ ἀπαντήσῃ, ἀλλὰ νὰ κράξῃ τὴν γυναῖκά του, εἰς ἣν ἠναγκάσθη νὰ ὑποβάλω καὶ ἐκ δευτέρου τὴν αἰτησίαν μου. Χάρις εἰς τὴν ὑπεροχὴν τοῦ γυναικείου ἐνστικτοῦ ἡ σιωπηλὴ ἀνάκρισις τῆς μυλωνοῦς ὑπῆρξε πολὺ συντομωτέρα τῆς τοῦ συζύγου της καὶ ἀπέληξεν εἰς ἄμεσον ἔκδοσιν ἀποφάσεως εὐνοικῆς. Ὁ μυλωνᾶς ἐνόμισε τότε πρέπον ν' ἀφαιρέσῃ τὸν πῖλόν του μετὰ γλυκεροῦ μειδιάματος· ἀμφότεροι δὲ μοὶ ἐπεδαψίλευσαν ἔκτοτε παντοίας περιποιήσεις, ὅπως λησημονήσω τὴν ψυχρότητα τῆς πρώτης ὑποδοχῆς, ἐπιμένοντες μάλιστα νὰ μοὶ παραχωρήσωσι τὸν ἴδιον αὐτῶν κοιτῶνα, κοσμημένον δι' εἰκόνων ἐκ τοῦ Τηλεμάχου. Τούτου ὅμως προετίμησα κελλίον, γυμνὸν μὲν καὶ στενόχωρον, ἔχον ὅμως μεσαιωνικὸν παράθυρον, δι' οὗ ἔβλεπον τὰ ἐρείπια τοῦ ναοῦ καὶ τὸν πρᾶσινον ὀρίζοντα τοῦ δάσους.

Ἄν ἤμην ἔτη τινὰ νεώτερος, ἤθελα καταβληθῆν ἐκ τοῦ ποιητικωτάτου τούτου καταλύματος. Ἄλλ' αἱ τρίχες μου, φίλε Παῦλε, ἤρχισαν ν' ἀσπρίζωσι, καίτοι ἐπιμένω πολλάκις θεωρῶν ὡς ἀπλοῦν ἀποτέλεσμα ἀντανακλάσεως τοῦ φωτός τὸ ἀμφίβολον αὐτῶν ὑπὸ τὸν ἥλιον χρώμα. Τὰ νεανικά μου ὄνειρα παρῆλθον ἀνεπιστρεπτί. Τοῦτο ὅμως δὲν σημαίνει ὅτι ἔπαυσα νὰ ῥεμβάζω· πιστεύω μάλιστα ὅτι αἱ ὄνειροπολήσεις μου ἀνυψώθησαν μεταβαλοῦσαι διευθυναῖν, ἀφοῦ ἡ εἰκὼν γυναικὸς δὲν εἶναι πλέον ἀπαράιτητον αὐτῶν στοιχεῖον καὶ ἡ καρδία μου ἀρίνει ἡσυχώτερον τὸν νοῦν. Ἀληθὲς εἶναι ὅτι οὐδὲ σήμερον τέρπομαι εἰς ξηρὰς καὶ ἀφρημένους θεωρίας καὶ ἀδυνατῶ νὰ σκεφθῶ περὶ πραγμάτων, τὰ ὁποῖα δὲν μὲ συγκινοῦν. Ὁμολογῶ ὅτι ῥωμαντικὸς ἐγεννήθη καὶ τοιοῦτος θ' ἀποθάνω. Τὸ μόνον πράγμα, τὸ ὁποῖον δύναται ὁ κόσμος ν' ἀπαιτήσῃ ἐκ τῆς ὀριμωτέρας ἡλικίας μου, καὶ ἀπαιτῶ ὁ ἴδιος παρ' ἐμαυτοῦ, εἶναι ἡ ἐξοβέλισις τοῦ ἔρωτος ἐκ τῶν ποιητικῶν μου ὁνείρων.

Τοιοῦτος διαμένων δὲν ἐνθουσιάζομαι πλέον, ἀλλ' οὐδὲ βασιάνίζομαι ἐκ πλήξεως συζῶν μετὰ τῶν ἀναμνήσεων τοῦ παρελθόντος καὶ πειρώμενος ν' ἀναστήσω διὰ τῆς φαντασίας τοὺς πρώτους οἰκιστὰς τῶν ἐρειπίων τούτων. Ἀνευρυθιάστως δὲ ὁμολογῶ ὅτι ἀγαπῶ τοὺς καλογήρους, οὐχὶ τοὺς ὀκνηροὺς ἐκείνους, παχυσάρκους καὶ λάγνους ῥασοφόρους τῆς παρακμῆς, ἀλλὰ τοὺς ἐν μέσῳ τῆς κτηνώδους μεσαιωνικῆς κοινωνίας μόνους σώσαντας τὸ ἐνστικτον τῶν πνευματικῶν ἀπολαύσεων, καὶ ὅτε μὲν διανυκτερεύοντας γονυπετεῖς ἐπὶ ψυχρᾶς πλακῆς, ὅτε δὲ ἀκαμάτως ἐργαζομένους πρὸς διάσωσιν τῶν κειμηλίων τοῦ ἀρχαίου πολιτισμοῦ. Καὶ αὐτοὶ τοῦ Βολταίρου οἱ ἀναγνώσται δὲν δύνανται ν' ἀρνηθῶσιν, ἂν ἔχωσι νοῦν καὶ καρδίαν, ὅτι καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς μακρᾶς μεσαιωνικῆς νυκτὸς ἡ μόνη παραμένουσα ἀκτίς διανοητικοῦ φωτός ἔλαμπεν ἐπὶ τοῦ ὄχρου μετώπου τοῦ καλογήρου. Οὐδὲ ὅπως λοι-

πὸν ἀπορίας ἄξιον εἶναι τὸ νὰ τέρπωμαι ἀποτίνων εἰς τὴν μνήμην αὐτῶν φόρον εὐγνωμοσύνης καὶ συμπαθοῦς σεβασμοῦ. Ἄν εἶχον γεννηθῆ πρὸ δέκα αἰώνων ἤθελα βεβαίως ζητήσαι παρ' αὐτοῖς τὴν ἡσυχίαν τοῦ κελλίου, μέχρις οὗ ἀπολαύσω τὴν εἰρήνην τοῦ οὐρανοῦ. Οὐδὲν γνωρίζω ἐπάγγελμα συμφωνότερον μὲ τὴν διάθεσίν μου τοῦ μοναχικοῦ, καὶ ἀπὸ πέντε ἡμέρας οὐδὲν ἄλλο σκέπτομαι παρὰ μόνον ὅτι, ἂν ἤμην καλόγηρος, ἤθελα διάγει ἀφρόντιδας ἡμέρας γράφων μετ' ἀφελοῦς πίστεως θαυμαστά συναξάρια ἐπὶ σιλιπνῆς μεμβράνης, λύων τοὺς γρίφους ἀγνώστων χειρογράφων καὶ ἀνευρίσκων εἰς αὐτὰ μετὰ παλμῶν ἀνεκφράστου χαρᾶς τὴν Ἰλιάδα, σχεδιάζων γοθθικὰς ἐκκλησίας ὡς ὄνειρον ὠραίας, κατασκοπεύων τὸν δρόμον τῶν ἀστέρων, θερμαίνων χημικούς ἀμβικας, ἀνακαλύπτων ἴσως τὴν πυρίτιδα καὶ πλὴν τῆς ἀνακαλύψεως ταύτης οὐδὲν ἄλλο πράττων καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ βίου μου κακὸν ἔργον. Ἄλλ' εἶναι ἤδη μεσονύκτιον: «Καληνύκτα λοιπὸν, ἀδελφέ μου», ὡς ἔλεγον οἱ μοναχοί.

Ἐσπερόγραφον. Ἐπάρχουσιν ἐδῶ φαντάσματα! Ἐνῶ ἔκλειε τὴν ἐπιστολήν μου ἐν σιωπῇ μεσονυκτίῳ, τὰ ὧτὰ μου ἐπλήσθησαν αἴφνης μυστηριώδους καὶ συγκεκριμένου θορύβου, ὡς πλήθους λαλοῦντος μὲ σιγαλὴν φωνήν. Σπεύσας εἰς τὸ παράθυρον εἶδα μετ' ἀπεριγράπτου συγκινήσεως τὰ ἐρείπια καταυγαζόμενα ὑπὸ ἀπλήτου φωτός, τοῦ ὁποίου τὰ νάματα ἐξορμῶντα ἐκ τοῦ πυλῶνος καὶ τοῦ χάσματος τοῦ καταρρέυσαντος ὀπισθοδόμου ἐφώτιζον ζωηρῶς τὸ δάσος. Ἀδύνατον ἦτο ν' ἀποδώσω τὸ φαινόμενον τοῦτο εἰς πυρκαϊάν· ἄλλως δὲ ἔβλεπον διὰ τῶν ὀπῶν τοῦ τοίχου γιγαντιαίας σκιάς, αἵτινες ἐκινουῦντο μετὰ τινος ῥυθμοῦ ὡς τελοῦσαι ἀλλόκοτόν τινα λειτουργίαν. Καθ' ἣν στιγμήν ἤνοιγα τὸ παράθυρον, ἀντήχησεν εἰς τὰ ἐρείπια καὶ ἐπανελήφθη ὑπὸ πάσης ἠχοῦς τῆς κοιλάδος ὄξυς ἤχος σαλπίγγων. Εὐθύς ἐπειτα εἶδον ἐξερχόμενον τῆς ἐκκλησίας διπλοῦν στίχον λαμπαδηφόρων ἱππέων, ὧν οἱ μὲν ἔφερον ἐρυθροὺς οἱ δὲ μέλανας μανδύας καὶ πτερὰ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. Ἡ παράδοξος αὕτη λιτανεία ἠκολούθησε τὴν ὀρίζουσαν τὴν κοιλάδα σὺν δένδρον στενωπὸν μέχρι τῆς μικρᾶς γεφύρας, ὅπου ἐσταμάτησε σείουσα τὰς σπινθηρίζουσας λαμπάδας καὶ ὄξυτερον εἰς τὰς σάλπιγγας φυσῶσα. Πᾶν φῶς τότε ἐσθέσθη, ἐσίγησε πᾶς ἤχος καὶ τὸ σιωπηλὸν μεσονύκτιον ἐπεκράτησε καὶ πάλιν ἐπὶ τῆς κοιλάδος. Ταῦτα εἶδον καὶ ἤκουσα χωρὶς νὰ ἐξέλθω τῆς Γαλλίας· σὺ δὲ ὁ μεταβάς εἰς τὴν Γερμανίαν πρὸς ἄγραν ὑπερφυσικοῦ, κατώρθωσες ἄρα νὰ ἴδῃς τὸν *Μαῦρον Κυνηγόν*; Ἄν δὲν τὸν εἶδες εἶσαι ἄξιος ἀγχιόνης.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ Β'.

Τὸ πρὶν μοναστηριακὸν δάσος ἀνήκει σήμερον εἰς πλοῦσιον αὐτόχθονα κτηματίαν καὶ ἀκούραστον κυνηγόν, τὸν μαρκήσιον Μαλουέ, τοῦ ὁποίου ἡ ἔπαυλις φαίνεται οὕσα τὸ κοινωνικὸν κέντρον τῆς ὅλης ἐπαρχίας. Ὁ ἄξιος οὗτος διάδοχος τοῦ Νεμῶδ ὀδηγεῖ καθ' ἑκάστην εἰς τὸ δάσος πολυάριθμον ἴλην ἐφιππων κυνηγῶν, εἰς οὓς παρετέθη χθὲς δεῖπνον

ἐπὶ τῆς χλόης, μετὰ τὸ ὅποιον ἐπέστρεψαν εἰς τὴν ἔπαυλιν σαλπίζοντες καὶ λαμπαδηφοροῦντες. Ταῦτα πληροφορηθεὶς τὸ πρῶτ' παρὰ τοῦ ἀγαθοῦ μυλωνᾶ, ὠρέχθη νὰ πνίξω αὐτὸν ἐξηγήσαντα μετὰ τσαύτης πεζότητος τὴν φανταστικὴν ὄπτασίαν μου. Τὸ δὲ χειρίστον εἶναι ὅτι τὰ κυνηγεία καὶ πᾶσαι αἱ θορυβῶδεις κοσμικαὶ ματαιότητες ἐπελαύνουσιν εἰς τὸ ἐρημητήριόν μου. Τὰς καταρῶμαι, Παῦλε, ἐξ ὅλης καρδίας, διότι ἂν μοὶ παρέσχον χθὲς ῥωμαντικὴν ὄπτασίαν μὲ κατέστησαν σήμερον ἥρωα ἐπεισοδίου γελοιοῦ δεσπότη.

Κακῶς ὦν διαθεθειμένος ἀπὸ τῆς ἐγέρσεώς μου μόλις κατώρθωσα νὰ ζωγραφίσω μέχρι μεσημβρίας, ὅτε ἠναγκάσθην νὰ παύσω, βαρεῖαν αἰσθανόμενος τὴν κεφαλὴν καὶ πλὴν τούτου πλήρη ἀπαισιῶν προαισθημάτων. Εἰσελθὼν πρὸς στιγμήν εἰς τὸν μύλον ὅπως καταθέσω τὰ γραφικὰ μου σκεύη ἐπέπληξα τὴν δυστυχή μυλωνοῦν διὰ τὸν παρατεθέντα μοι εἰς τὸ πρόγευμα ὑπὲρ τὸ μέτρον σπαρτιατικὸν ζωμόν, ἀπώθησα ἀποτόμως τὰ ἐγγιζόντα τὰς γραφίδας μου παιδία καὶ ἐλάκτισα τὸν ταλαίπωρον σκύλον. Αἰσχυρόμενος καὶ ἀνάξιον νομίζων ἑμαυτὸν τοῦ φωτός τοῦ ἡλίου μετὰ τὰ τρία ταῦτα κακουργήματα, ὑπῆγα νὰ κρυθῶ εἰς τὸ πυκνότερον μέρος τοῦ δάσους, ὅπου ἐπλανήθην ἐφ' ἱκανὴν ὥραν ματαιῶς ἀγωνιζόμενος ν' ἀποσείσω τὰ κατέχοντά με ἀπὸ πρῶτας μαῦρα προαισθημάτων. Ἄλλ' ἀνευρών ἐπὶ τέλους εἰς τινὰ ἄκραν ἀναδενδράδος ἀναπαυτικὸν στρώμα βρῶν σκιαζόμενον ὑπὸ μεγαλοπρεποῦς φηγοῦ κατεκλίθην ἐπ' αὐτοῦ, συνεύουσι ἔχων τοῦ συνειδῶτος μου τὰς τύψεις, μέχρις οὗ κατεσίγασεν αὐτὰς βαθύτατος ὕπνος. Εἶπε νὰ ἦτο οὗτος ὁ ὕπνος τοῦ θανάτου!

Ἄγνοῶ ἀπὸ πόσῃ ὥρᾳ ἐκοιμώμην, ὅτε ἀφύπνισθην αἰφνιδίως ὑπὸ ἐγγυτάτης διασεισεως τοῦ ἐδάφους. Ἀνεγερθεὶς ἀμέσως εἶδον εἰς τεσσάρων βημάτων ἀπόστασιν νεαρὰν ἐφιππον γυναίκα. Ἡ αἰφνιδία μου ἐμφάνισις εἶχε φοβίσει τὸν ἵππον παρεκτραπέντα τῆς ὁδοῦ. Ἡ ἀμαζών, ἥτις δὲν μὲ εἶχεν ἀκόμη ἰδεῖ καὶ κατεγίνετο νὰ τὸν καθησυχάσῃ διὰ θωπειῶν, μοὶ ἐφάνη εὐμορφος καὶ κομψή, ἐπρόφθασα δὲ μάλιστα νὰ διακρίνω ξανθοὺς πλοκάμους, ὄφρυς χρώματος βαθυτέρου, ζωηρὸν βλέμμα καὶ κυανότερον πῖλον κατὰ τι θρασύτερον τοῦ δέοντος ἐπὶ τὸ οὖς κεκλιμένον. Πρὸς πλήρη κατανόησιν τῶν μετὰ ταῦτα πρέπει νὰ σοὶ εἴπω ὅτι ἐφόρου ἐνδυμα ζωγράφου, κατὰστικτον ἐξ ἐρυθρῶν κηλίδων, καὶ εἶχον πιθανῶς τὸ ἀγριωπὸν καὶ ἐπτοημένον ἐκεῖνο βλέμμα, ὅπερ καθιστᾷ τὴν ὄψιν τοῦ αἰφνιδίως ἀφύπνιζομένου κωμικὴν ἄμα καὶ φοβεράν. Ἄν εἰς ταῦτα προσθέσης κόμην ἀκτένιστον καὶ πώγωνα πλήρη ξηρῶν χόρτων, θέλεις εὐκόλως ἐννοήσαι ὅποιος κατέλαβε τὴν νέαν κυνηγέτιδα τρόμος, ἄμα μὲ εἶδεν. Ἀρεῖσα μικρὰν κραυγὴν, ἔστρεψε τὰ νῶτα καὶ ἐφυγεν ἀπὸ ρυτῆρος.

[Ἐπετα συνέχεια]

